

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Quoru[m] no[n] sint Ideae. C. 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

Quorum non sint Ideæ.

CAP. VII.

Quoniam nil superuacaneum est in vniuerso, & præsertim in mundo intelligibili; ac multorum inutiles prorsus essent Ideæ: propterea non omnium, sed eorum tantum, quibus conueniunt, in diuina mente reperiuntur Ideæ. Primò, in ea non inest Idea sui met; tum quia nõ se producit; tum insuper, quia non simul eidem in eodem duo conueniunt modi, quibus sit. Dicitur tamen prima Mens, Idea omnium, vt cecinit Orpheus: & aliqua ratione dicitur Idea participatæ mentis, animæ rationalis, & naturæ; quatenus hæc omnia sunt quoddam vniuersum, umbra, & imitatio primæ mentis, & mundi intelligibilis eius. Insuper ea, quæ nata sunt effici, vel per naturam, vel per artem efficiuntur: Si per artem, dubium est, an eorū sint Ideæ. Plato in 10. de R.P. etiam horum Ideas videtur ponere, cum dicat, differens de Ideis; Deum vnicum constituisse lectum, & propterea vnius rei vnicam esse Ideam. Nec fat est, si dicas de lecto fuisse loquutum gratia exēpli; vt pateret, ita se habere de rebus physicis. Nam pariter eius sententia fuisset conspicua, si de homine, vel de leone eam protulisset. Propterea dicamus, eorum, quæ arte constant, partim esse, partim non esse Ideas: non esse quidem; quatenus ea proximè à mente non fiunt: esse verò, quatenus constantia arte, sunt

sunt imitationes eorum, quæ natura constant; Ars enim imitatur naturam; & propterea cum dentur Idæ eorū, quæ natura constant, in virtute etiam dantur Idæ constantium arte. Insuper, vt docet Plotinus in lib. de Ideis cap. II. Artificiosa pendent à rationibus, numeris, & mensuris animæ rationalis; cuius cum detur Idea, etiam in ea in virtute continentur Idæ arte constantium: propriè itaque horum nō est Idea, modo tamen aliquo etiam eorum est. Insuper ea, quæ natura producuntur, vel sunt accidentia, vel substantiæ. Aristot. tribuit Platoni in primo Metaph. 29. quod accidentium non posuerit Ideas: quod tamen absolute verum non est: nam multorum, quæ apud nos accidentia sunt, in prima mente, ex Platonis sententia, reperiuntur Idæ; vt Syrianus in 12. Metaph. Plotinus in lib. de Ideis cap. 10. aliique insignes Platonici manifestarunt. Non tamen omnium accidentiū sunt Idæ: vt proprietatum Idæ non sunt, veluti risibilitatis, & similibus: ratio est, quoniam huiusmodi proprietates pendent ab Idea eius, cuius sunt proprietates; namque dans formam, dicitur tradere etiam ea, quæ per naturam sequuntur formam. Pari ratione multorum accidentium non sunt Idæ, quoniam rediguntur ad Ideas substantiæ, cui conueniunt, & à qua pendent; vt caliditatis ad Ideam ignis; secundæ autem qualitates ex primis consurgunt. At quorundam accidentium, & præsertim eorum, quæ

G

præcipua sunt, hominem perficiunt, nec ex hominis generatione consurgunt, datur Ideæ: vt sapientiæ, iustitiæ, temperatiæ, & similiarum: Vt in Phædro manifestauit Plato, dum asseruit: animas sursum ductas conspicerere ipsam iustitiam, ipsam temperantiam, ipsam scientiam; horum tamen Ideæ in diuina mente accidentia non sunt. Neq; esset à Platonice fundamentis alienum asserere, nō ita dari Ideam sapientiæ, & virtutū in Diuina mente, vt dantur Ideæ aliarum rerum; nam Idea sapientiæ est ipsamet sapientia diuinæ mentis, quæ est sapientia, vt est Idea omnium. In sapientia, ex sententia Platonis, eminenter continetur prudentia; quæ prudentia, ex eiusdem sententia, est virtus omnis, Sic itaque modo quodam, at non ita, vt aliorum, in Diuina mente reperitur Idea sapientiæ, & virtutum. Relatorum quoque in Dei mente, vt ait Alcinoüs, non sunt Ideæ, qua de re est dubitatio; quoniã frequenter fit mentio Ideæ æqualitatis, Ideæ similitudinis; vt exactè æquale, & simile denotetur: Propterea Aristot. in 13. Metaph. cap. 4. obiicit Platoni, quod horum ponat Ideas, cum tamẽ horum nec quidem vnũ genus sit. Syrianus, qui librum illum propterea exposuit, vt Platonis sententiam de Ideis à calumniis Aristot. vindicaret, inquit, duplicem esse relationem: vnã, quæ non sit substantia; alteram, quæ substantia sit: prima diuinæ menti non conuenit; altera conuenit, ne dum ex sententia
Plato-

Platonis, verum etiam ex sententia Aristotelis. Sic asserit similitudinis, æqualitatis, diuersitatis dari Ideas: quoniam res per alicuius Ideæ participationem similes, & æquales constituuntur. Sed, vt clarius dubitatio è medio tollatur, dicamus relatorum non esse Ideam, quatenus in relatione consistunt; sed eorum esse Ideam ratione alicuius absoluti, quo innituntur, & in quo posita sunt. Addamus insuper de æqualitate, diuersitate, & similitudine loquendo, non propriè eorum esse Ideam; sed redigi ad ea, quæ genera rerum dicta sunt, nempe ad identitatem, & alteritatem. Secus itaque horum dantur Ideæ, quàm aliorum, quibus magis propriè conueniunt. Substantiarum itaque præsertim sunt Ideæ. Verum substantiæ adhuc sunt duplices, intelligibiles, & sensibiles: de intelligibilibus, vt de mentibus sub prima collocatis, est dubitatio, vtrum earum sint Ideæ. Numenius, Cronius, & Amelius, id affirmant; Porphyrius id negat: & proculdubio Porphyrij sententia magis est approbanda: quoniam substantiæ intelligibiles in se habent rerum Ideas, non autem valent habere Ideas sui. Insuper materia dicitur sinus informis, natus Ideis participare; at non recipiuntur in materia substantiæ intelligibiles; sed prima & suprema omnium formarum, quæ in materia modo aliquo recipiuntur, anima est: ideo primò animæ, mox aliarum corporatarum formarum Ideæ sunt. Non itaque mentium

sunt Ideæ; sed solum similitudine quadam dicere possumus mentem primam esse Ideam subsequentium; quatenus mentium omnium caput, & princeps, & veluti exemplar, ea est.

*Verum mathematicarum formarum
dentur Ideæ.*

CAP. VIII.

ffertur hoc in loco nobis occasio pulchræ considerationis; & est, verum mathematicarum formarum siue ad Arithmeticum, siue ad Geometram pertinentium, dentur Ideæ, vel ne. Et iurè de his ambigere cogimur: quoniam ex vna parte apparet, eorum non dari Ideas, cum Ideæ sint substantiæ, hæc autem sunt vilia accidentia. Confirmatur; quoniam Arist. in 1. de moribus cap. 7. asseruit Platonem non posuisse Ideam numerorum, quia in numeris reperitur ordo, & prius ac posterius: cum autem numeri principatum obtineant inter considerata à mathematico, & Arithmetica mathematicarum primam constituent; si eorum non dantur Ideæ, longè minùs erunt aliorum; cum Ideæ sint formæ quædam primæ, eorum præsertim, quæ apud nos prima sunt. Ex aduerso Proclus inter Platonicos nemini secundus, in primum Euclidis manifestè asserit, rationibusque confirmat, rerum mathematicarum dari Ideas; & iurè quidem: nisi enim daretur Idea recti, Idea circuli, Idea lineæ; hæc nullibi